

РОЗВ'ЯЗАННЯ КОЛІЗІЙ ЩОДО ВИНИКНЕННЯ ВИКЛЮЧНИХ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА, ЯКИЙ СТВОРЕНО НА ЗАМОВЛЕННЯ РОБОТОДАВЦЯ (СЛУЖБОВИЙ ТВІР)

Валерій Судаков,

*аспірант НДІ інтелектуальної власності НАПрН України,
старший викладач кафедри трудового та цивільного права
факультету морського права і менеджменту Національного
Університету «Одеська Морська Академія», адвокат
ORCID: 0000-0001-9436-972X*

Розглянуто проблемні питання виникнення майнових прав на службовий твір. Особливу увагу приділено наявності колізії правового регулювання виникнення майнових прав у виконавця службового твору, відповідно до ЦК України та Закону України «Про авторське право та суміжні права», з урахуванням міжнародних договорів, запропоновано шляхи її розв'язання. Надано пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів.

Ключові слова: авторське право, майнові права, авторська винагорода, службовий твір, комп'ютерна програма

Вступ. Майже 15 років існує проблема правової невизначеності статусу службового твору — об'єкта інтелектуальної власності, який створено працівником на замовлення роботодавця. Колізія виникла внаслідок різного регулювання правових наслідків створення такого об'єкта Цивільним кодексом (ЦК) України та Законом України «Про авторське право та суміжні права» (далі — Закон). Набрання чинності Угодою про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого боку, вчинене у частині політичних положень, тільки посилює ці розбіжності стосовно одно-

го з об'єктів авторського права — комп'ютерних програм.

Мета і завдання дослідження. Метою цієї публікації є дослідження суті колізії, аналіз законодавчих норм, які регулюють виникнення майнових прав працівника та роботодавця на службовий твір, суть відмінностей, передбачених ЦК України та Законом; розв'язання колізії при вирішенні питання про правові підстави виникнення виключних майнових прав на службовий твір у працівника. Завдання дослідження — розробити пропозиції щодо змін до законодавчих актів з метою усунення вказаної колізії.

Об'єкти інтелектуальної власності можуть створюватись як автором за

власною ініціативою, так і на замовлення інших осіб.

Іншими особами можуть бути будь-які дієздатні особи, які замовляють створення такого об'єкта на підставі договору, або роботодавці, якщо виконавець перебуває із замовником у трудових відносинах, а створення таких об'єктів входить до його трудових обов'язків. У такому разі відповідний об'єкт інтелектуальної власності є службовим твором.

Дослідник Л. А. Літвінова вважає, що на практиці, говорячи про службові твори, поняття «автор» і «працівник» застосовують в однаковому значенні [1].

Проблемним наразі є питання — хто саме має майнові права на твір, який створено працівником на замовлення роботодавця: замовник, виконавець або замовник і виконавець як співвласники?

Як зазначає А. С. Штефан, «спільне здійснення майнових прав на практиці може бути надзвичайно утрудненим. Як вірно відмічають українські дослідники, будь-яке суб'єктивне право є соціальною цінністю лише за умов можливості його реалізації. Особливо актуальним залишається це питання для суб'єктів господарювання, метою діяльності яких є створення величезної кількості таких творів, кожен з яких є об'єктом авторського права. Ідеться про видавництва, теле- й радіокомпанії, компанії, що займаються розробкою й упровадженням комп'ютерних програм, рекламні агентства тощо. Тому на практиці поширений підхід, за якого майнові права на службовий твір передаються роботодавцю в повному обсязі» [2].

Відповідно до частини першої ст. 15 Закону «до майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

- а) виключне право на використання твору;
- б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) можуть

бути передані (відчужені) іншій особі згідно з положеннями статті 31 цього Закону, після чого ця особа стає суб'єктом авторського права.

2. Виключне право на використання твору автором (чи іншою особою, яка має авторське право) дозволяє йому використовувати твір у будь-якій формі і будь-яким способом» [3].

Невирішення проблеми правового статусу об'єкта інтелектуальної власності, який створено на замовлення роботодавця, породжує проблеми як під час укладання правочинів з такими службовими творами, так і в ході розгляду судових спорів за позовами виконавців або замовників про визнання таких правочинів недійсними, якщо вони вважають, що таким відчуженням порушено їхні права.

Виклад основного матеріалу. Головна проблема — чи є службовий твір спільною власністю замовника (роботодавця) та виконавця (працівника)?

На думку Е. Гаврилова, авторське право взагалі не регулює і не повинно регулювати відносини, пов'язаних зі створенням творів; воно стосується лише тих відносин, які виникають у процесі використання уже створеного твору, а трудове право не регулює відносини щодо використання творів, хоча може вплинути на обсяг і зміст авторських прав у цій сфері. Учений слушно зауважує, що планові наукові роботи (звіти, доповіді, довідки тощо) широко використовують як джерела науково-технічної інформації, вони становлять основну масу творів, які створюють в порядку виконання службового завдання і які зазвичай видають у вигляді наукових монографій, брошур, підручників, статей у наукових журналах [4].

Дослідник Р. Гурський обґрунтовує висновок, що норми трудового права повинні регулювати процес роботи автора в організації, тоді як норми авторського права регулюють відносини з використанням творів, створених у результаті такої діяльності. Створення авторського

твору в межах трудової функції працівника опосередковується трудовими правовідносинами, створення авторського твору за межами встановленої для працівника трудової функції — авторськими правовідносинами [5].

Твір належить до службового лише в тому разі, якщо працівник зобов'язаний був створити його за трудовим договором. Відповідно до ч. 1 ст. 21 Кодексу законів про працю України трудовий договір — це угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, згідно з якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядку, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати співробітнику заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

На жаль, на цей час законодавство, яке регулює цю сферу, містить суттєві колізії.

Так, ст. 429 ЦК України передбачено:

- «1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник.
2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором.

3. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, можуть бути встановлені законом» [6].

Відповідно до ст. 16 Закону:

- «1. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору.
2. Виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.
3. За створення і використання службового твору автору належить авторська винагорода, розмір та порядок виплати якої встановлюються трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем» [3].

У результаті наявності цієї колізії виникають певні складнощі у врегулюванні спорів між роботодавцем та працівником, який створив об'єкт авторського права як службовий твір, щодо виключних майнових прав працівника на нього.

Така ситуація призводить до ускладнення ведення господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів авторського права і суміжних прав (особливо комп'ютерних програм). Унаслідок цієї невизначеності щодо належності майнових прав велика ймовірність ризиків виникнення претензій з боку працівника-виконавця, у тому числі й оспорювання правочинів, за якими ці об'єкти у подальшому були відчужені.

Тобто, якщо керуватися ЦК України, то службовий твір, який створено у зв'язку з виконанням трудового договору, за відсутності договору між працівником-виконавцем та роботодавцем, є об'єктом спільної власності із правовими наслідками, передбаченими ст. 429 ЦК України, тобто спільністю дій при розпорядженні таким твором, що обов'язково передбачає згоду на його

відчуження, яка може бути надана тільки у разі, якщо умови відчуження будуть погоджені і замовником, і виконавцем. У свою чергу, працівник-виконавець має право як на заробітну плату під час створення твору протягом робочого часу, так і на частку доходів від відчуження цього твору як на частку майнових прав.

Якщо ж керуватися Законом, то у працівника-виконавця твору відсутні майнові права, а є тільки право на отримання авторської винагороди як складової заробітної плати.

Обидва нормативних акти дозволяють урегулювати ці питання окремим (не пов'язаним із трудовим) договором. Це найкращий варіант для учасників таких правовідносин, адже знімає усі проблеми. Ми ж розглянемо ситуацію, коли такий договір не укладено.

Чим керуватися: ЦК України чи спеціальним законом, та чи є взагалі колізія між ними? З точки зору змісту двох нормативно-правових актів, які регулюють одні й ті ж правовідносини, колізія очевидна.

Цю проблему пропонується розв'язати за допомогою норми частини другої ст. 4 ЦК України, яка передбачає:

«2. Основним актом цивільного законодавства України є Цивільний кодекс України.

Актами цивільного законодавства є також інші закони України, які приймаються відповідно до Конституції України та цього Кодексу (далі — закон).

Якщо суб'єкт права законодавчої ініціативи подав до Верховної Ради України проект закону, який регулює цивільні відносини інакше, ніж цей Кодекс, він зобов'язаний одночасно подати проект закону про внесення змін до Цивільного кодексу України. Поданий законопроект розглядається Верховною Радою України одночасно з відповідним проектом закону про внесення змін до Цивільного кодексу України» [6].

Тобто, по-перше, різне регулювання одних і тих же правовідносин ЦК

України і законом було б неможливим при дотриманні вимог частини другої ст. 4 ЦК України, оскільки проект закону, який регулює цивільні правовідносини інакше, ніж ЦК України, повинен передбачати одночасне внесення змін до ЦК України, що, за задумом законодавця, виключає виникнення колізії. По-друге, навіть у разі виникнення такої колізії переважному застосуванню підлягає саме ЦК України.

Хочемо звернути увагу на те, що частина третя ст. 429 ЦК України надає право регулювати спеціальним законом тільки особливості здійснення майнових прав, тоді як підстави для їх виникнення вже врегульовані частиною другою ст. 429 ЦК України.

Таким чином, системний аналіз ст. 429 ЦК України та ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» дає змогу зробити висновок, що правовідносини, які виникають між замовником і виконавцем службового твору, повинні регулюватися саме ЦК України, а не зазначеним законом, у зв'язку з пріоритетністю кодексу перед законом. Необхідно також урахувати вимоги частини першої ст. 5 ЦК України: «Акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ними чинності» [6].

Оскільки ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» в сучасній редакції діє з 16 серпня 2001 року, а ст. 429 ЦК України з 1 січня 2004 р., то правовідносини, які виникають під час укладання службового твору, повинні регулюватися саме ст. 429 ЦК України, а не ст. 16 Закону.

Верховний Суд України зазначив у п. 24 постанови Пленуму № 5 від 4 червня 2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав»: «Майнові права на об'єкт авторського права і (або) суміжних прав, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або в якій він

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

працює, спільно, якщо інше не встановлено договором (частина друга статті 429 ЦК)» [7].

З такою точкою зору погоджується і В. В. Коноваленко: «Необхідно зазначити, що Закон про авторське право є спеціальним законом у сфері авторського права. У зв'язку з цим деякі роботодавці дотримуються тієї точки зору, що слід застосовувати норму права Закону про авторське право. Точка зору цих роботодавців спирається на загальноприйняте правило про те, що якщо виявлено протиріччя між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом, то перевага віддається спеціальним актом. Однак роботодавці, які дотримуються цієї точки зору, не враховують ту обставину, що ЦКУ є нормативно-правовим актом, виданим пізніше Закону про авторське право. Це означає, що в даному випадку слід застосовувати норми ЦКУ» [8].

Зауважимо, що 1 вересня 2017 року для України набула чинності Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, вчинена у частині політичних положень (преамбула, стаття 1, розділи I, II, VII) 21 березня 2014 року в м. Брюсселі та у частині торговельно-економічних і галузевих положень (розділи III, IV, V, VI) 27 червня 2014 року в м. Брюсселі (далі — Угода про асоціацію). Відповідно до ст. 9 Конституції України вона стала частиною національного законодавства.

Угода про асоціацію регулює правові наслідки створення службового твору — комп'ютерної програми. Так, частиною четвертою ст. 181 Угоди про асоціацію передбачено: «Якщо комп'ютерна програма створюється найманим працівником на виконання своїх трудових обов'язків або відповідно до вказівок роботодавця, то роботодавцю належать усі виключні майнові права на створену таким чином комп'ютерну програму, якщо інше не передбачено контрактом»

[9]. Тобто, ця норма щодо комп'ютерних програм відповідає ст. 16 Закону. З цього можна зробити висновок, що частина друга ст. 429 ЦК України не розповсюджується на такий об'єкт авторського права, як комп'ютерна програма. Однак комп'ютерна програма є одним з об'єктів авторського права, і недоцільно розділяти правове регулювання наслідків створення комп'ютерних програм (за замовленням роботодавця) та інших службових творів.

На цей час є дискусійним питання, чи застосовується ст. 181 Угоди про асоціацію у спорах між резидентами України та резидентами країн-учасників, або ж і між виключно резидентами України також. З одного боку, Угода про асоціацію є частиною національного законодавства України, тобто повинна застосовуватися в усіх спорах, які виникають навколо виключних майнових прав на службовий твір — комп'ютерну програму. З іншого боку, Україна взяла на себе зобов'язання виконувати вимоги Угоди про асоціацію тільки у взаємовідносинах між країнами-учасниками. На жаль, на цей час відсутні судові рішення за такою категорією справ, які були б обґрунтовані ст. 181 Угоди про асоціацію.

Щоб уникнути цих розбіжностей, Міністерство економічного розвитку та торгівлі ще у 2017 році розробило законопроект, відповідно до якого повинні бути внесені зміни до ЦК України та Закону України «Про авторське право і суміжні права», з обґрунтуванням необхідності приведення їх у відповідність до вимог Угоди про асоціацію. «Законопроект розроблений на виконання вимог ч. 4 ст. 181 Угоди про асоціацію, яка передбачає, що права на комп'ютерну програму, створену в рамках виконання трудового договору, мають належати роботодавцю, якщо інше не передбачено угодою між працівником та роботодавцем. Однак Україна може взяти на себе зобов'язання, що виходять за рамки Угоди про асоціацію і таким чином визначити, що

усі об'єкти авторського права і суміжних прав, а не лише комп'ютерні програми, створені в рамках виконання трудового договору, повинні належати роботодавцю, якщо інше не передбачено угодою між працівником та роботодавцем». [10] Однак, цей законопроект ще не розглянутий.

Стаття 181 Угоди про асоціацію на решті усуває нісенітницю українського законодавства про спільне володіння робітника та роботодавця майновими правами на комп'ютерну програму. Останнім тепер не доведеться обов'язково укладати додаткові договори для захисту своїх прав. Проте це не стосується тих, хто працює із фрілансерами, — їм, як і раніше, треба окремо зазначати в договорі, кому належать майнові права [11].

Результати дослідження та їх обговорення. Для правової визначеності законодавцю необхідно прийняти концептуальне рішення, чи є службовий твір спільною власністю замовника-роботодавця і виконавця-працівника, або створення такого твору тягне виникнення для виконавця виключно немайнових прав, з правом на отримання винагороди у вигляді заробітної плати за його створення.

Залежно від того, яку стратегію обере законодавець, пропонується два варіанти внесення змін до ЦК України та Закону.

У разі, якщо службовий твір не є об'єктом спільної власності замовника та виконавця, то частину другу ст. 429 ЦК пропонується викласти в редакції:

«Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, встановлюються законом, або договором», виключивши частину третю.

У разі, якщо службовий твір є спільною власністю замовника та виконавця, то необхідно виключити частину третю ст. 429 ЦК України, одночасно виклавши частину другу ст. 16 Закону в такій редакції:

«2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором». Частину третю виключити.

Як зазначають М. Іванова та Ю. Іванов, дослідження сучасного стану правового регулювання відносин між роботодавцем та працівником як автором службового твору свідчить про наявність багатьох проблем на рівнях законодавчого регулювання особистих немайнових і майнових прав на твори, створені під час виконання трудових обов'язків, та правової обізнаності їхніх авторів. Це, безперечно, негативно позначається на ринку інтелектуального потенціалу країни. Недоліки, властиві сучасному вітчизняному етапу правового регулювання відносин між роботодавцем та працівником як автором службового твору, зумовлюють потребу здійснення як загальнодержавних, так і локальних заходів для вирішення окреслених питань [12].

До внесення зазначених змін до ст. 429 ЦК України та ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» вирішення питання про те, яку саме норму застосовувати судам при розгляді спорів, що виникають при розгляді справ про наявність чи відсутність виключних майнових прав у виконавця-працівника на створений ним службовий твір, покладається на судові колеґії Господарського касаційного суду та Цивільного касаційного суду Верховного Суду, а також на Велику Палату Верховного Суду, чії правові позиції будуть обов'язковими для врахування судами, які розглядають такі спори.

Великі надії покладаються також на Вищий суд з питань інтелектуальної власності, який, на жаль, ще не розпочав роботу.

Висновки. Для уникнення спорів між замовником-роботодавцем та виконавцем-працівником щодо виникнення

виключних майнових прав на створений службовий твір стосовно розміру і порядку авторської винагороди необхідно укласти спеціальний договір, суттєвими умовами якого є визначення наявності або відсутності у виконавця виключних майнових прав на службовий твір, порядок розпорядження ними, розмір та порядок виплати авторської винагороди.

У разі відсутності трудового або цивільно-правового договору між замовником та виконавцем щодо виникнення виключних майнових прав на створений службовий твір, розміру і порядку авторської винагороди необхідно керуватися частиною другою ст. 429 ЦК України, яка передбачає, що у замовника-роботодавця та виконавця-працівника виникають спільні майнові права на службовий твір.

Правове регулювання щодо виникнення виключних майнових прав на комп'ютерні програми, як службовий

твір, за відсутності спеціального договору між роботодавцем та працівником, здійснюється відповідно до частини четвертої ст. 181 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. У такому разі необхідно керуватися і ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права». У виконавця-працівника виникають тільки немайнові права на комп'ютерну програму без виникнення майнових прав на неї, а авторська винагорода входить до заробітної плати відповідно до умов трудового договору та колективного трудового договору у разі його укладання. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Літвінова Л. А. Службовий твір як об'єкт авторського права. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/590>.
2. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту. Національна академія правових наук України Науково дослідний інститут інтелектуальної власності. Київ. Інтерсервіс. 2017. С. 30.
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України № 3793-XII від 23.12.1993 року. ВВР. 1994. № 13. ст. 64.
4. Гаврилов Э. П. Советское авторское право: Основные положения. Тенденции развития. Москва: Наука, 1984. 222 с.
5. Гурский Р. А. Служебное произведение по российскому авторскому праву : автореф. дис. канд. юрид. наук. Самарский государственный экономический университет. Казань, 2007. 20 с.
6. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
7. Постанова Пленуму Верховний Суд України № 5 від 04.06.2010 року. «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>.
8. Коноваленко В. В. Електронна система підтримки прийняття рішень на базі знань «Knowledge to royalty converter» Авторське право на службовий твір V.02. URL: <http://konovalenko.zp.ua/tests/user/viewtests.php?cat=94>.
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_011#n1198.
10. Пояснювальна записка Міністерства економічного розвитку та торгівлі України до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих

актів України щодо набуття, розпорядження та охорони авторського права і суміжних прав». URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=8920fed2-7043-4c75-8693-4094212d2546>.

11. Від спільних до одноосібних: тепер права на комп'ютерну програму належать роботодавцю. URL: <https://bakertilly.ua/en/news/id39398>.

12. Майя Іванова, Юрій Іванов. Авторське право на службовий твір в умовах розвитку документно-інформаційних ресурсів бібліотек. Вісник Книжкової палати. 2016. № 12. С. 22–25.

1. Litvinova L. A. Sluzhbovyi tvir yak ob'ekt avtorskoho prava.

URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/590>.

2. Shtefan A. S. Avtorske pravo i sumizhni prava: osoblyvosti pravovoi okhorony, zdiisnennia ta zakhystu. Natsionalna akademiia pravovykh nauk Ukrainy Naukovo doslidnyi instytut intelektualnoi vlasnosti. Kyiv. Interservis. 2017. S. 30.

3. Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy № 3793-XII vid 23.12.1993 roku. VVR. 1994. № 13. st. 64.

4. Havrylov Э. P. Sovetskoe avtorskoe pravo: Osnovnye polozheniya. Tendentsyy razvytiya. Moskva: Nauka, 1984. 222 s.

5. Hurskyi R. A. Sluzhebnoe proyzvedenye po rossyiskomu avtorskomu pravu : avtoref. dys. kand. yuryd. nauk. Samarskyi gosudarstvennyi ekonomicheskii universitet. Kazan, 2007. 20 s.

6. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

7. Postanova Plenumu Verkhovnyi Sud Ukrainy № 5 vid 04.06.2010 roku. «Pro zastosuvannya sudamy norm zakonodavstva u spravakh pro zakhyst avtorskoho prava i sumizhnykh prav».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>.

8. Konovalenko V. V. Elektronna systema pidtrymky pryiniattia rishen na bazi znan «Knowledge to royalty converter» Avtorske pravo na sluzhbovyi tvir V.02.

URL: <http://konovalenko.zp.ua/tests/user/viewtests.php?cat=94>.

9. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamychlenamy, z inshoi storony.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_011#n1198.

10. Poiasniuvalna zapyska Ministerstva ekonomichnoho rozvytku ta torhivli Ukrainy do proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo nabuttia, rozporiadzhennia ta okhorony avtorskoho prava i sumizhnykh prav». URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=8920fed2-7043-4c75-8693-4094212d2546>.

11. Vid spilnykh do jednoosibnykh: teper prava na kompiuternu prohramu nalezhat robotodavtsiu. URL: <https://bakertilly.ua/en/news/id39398>.

12. Maiia Ivanova, Yurii Ivanov. Avtorske pravo na sluzhbovyi tvir v umovakh rozvytku dokumentno-informatsiinykh resursiv bibliotek. Visnyk Knyzhkovoї palaty. 2016. № 12. S. 22–25.

Надійшла до редакції 17.09.2019 року

Судаков В. Разрешение коллизий при возникновении исключительных имущественных прав на объекты авторского права, которые изготовлены по заказу работодателя (служебное произведение). В статье рассмотрены проблемные вопросы возникновения имущественных прав на служебное произведение. Особое внимание уделено наличию коллизии правового регулирования возникновения имущественных прав у исполнителя служебного произведения, согласно ГК Украины и Закону Украины «Об авторском праве и

смежных правах», с учетом международных договоров, предложены пути ее решения. Представлены предложения о внесении изменений в законодательные акты.

Ключевые слова: авторское право, имущественные права, авторское вознаграждение, служебное произведение, компьютерная программа

Sudakov V. Collision solutions exception of exclusive property rights on copyright object, which is created at the order of the employer (work-for-hire). The article addresses the problematic issues of the occurrence of property rights to a copyrighted object created by the employer (a work-for-hire).

At this time, there are significant differences in the legal regulation of the occurrence of property rights of the employee who produced the work in accordance with the Civil Code of Ukraine and the special Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights».

On August 16, 2001, amendments to the Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights» came into force, which resulted in the property rights of the employee to work, only if it was regulated by a separate contract with the employer. In such a case, the employee was only entitled to monetary compensation for the production of such work. However, he did not have the right to exercise such property rights as exclusive property rights to use the work and to permit or prohibit the use of the work by others.

However, the Civil Code of Ukraine came into force on January 1, 2004, Art. 429 which stated otherwise, in comparison with the law, the property rights of the employee and the employer for a work of work are common, unless otherwise regulated by the contract. In other words, such an employee acquired the rights of the co-owner of the intellectual property object along with the employer.

Particular attention is paid to justifying the resolution of this conflict in the light of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, Art. 181 which separately regulates the order of occurrence of the employee's property rights to the computer program made by him, contrary to the requirements of Article 429 of the Civil Code of Ukraine in favor of Article 16 of the Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights».

The results of the study suggested ways to resolve the conflict, outlined the need for legislative changes, and suggested specific texts of bills to address the contradictions between these regulations.

Key words: copyright, property rights, royalties, work-for-hire, computer program